

– Skatteomlegging og låneordninger må til for å få ny industri

I Norge investeres det ti ganger mer i boligsektoren enn i fastlandsindustrien. I løpet av få år har landet gått fra å importere to millioner m³ tømmer til å eksportere fire millioner. Oljefondet har investert 22 milliarder kroner i svensk og finsk skogindustri, mens det knapt investeres noe i ny norsk treforbrukende industri.

TEKST OG FOTO: **JOHS. BJØRNDAL**

OPPGITT: Christian Anton Smedshaug mener politikerne kunne bedret rammebetingelsene for etablering av ny industri med relativt enkle grep.

Dette var det dystre bakteppet for et frokostmøte som tankesmien Agenda nylig arrangerte i samarbeid med Skogeierforbundet, Norskog og Statskog. Her innledet lederen for Agrianalyse, Christian Anton Smedshaug om dagens

situasjon og presenterte forslag til tiltak. Dette ble etterfulgt av et «toppmøte», mellom NHO-direktør Kristin Skogen Lund, Jonas Gahr Støre og den nye LO-lederen Hans-Christian Gabrielsen. Sistnevnte er 49 år og var prosessoperatør på Tofte fra 1984 til 1995.

PENGENE TAR FEIL VEI

Smedshaug konstaterte at fastlands-Norge har et underskudd på handelsbalansen på 200 milliarder årlig og at dette er økende. Industriinvesteringene har ligget stabilt på rundt 20 milliarder årlig, noe som i dag utgjør rundt 1% av BNP, mens land som Tyskland og Sverige ligger på 6-7%. Samtidig har vi altså et stort virkesoverskudd, rimelig kraft, god kompetanse, nærhet til markedet, en gunstig valuta og egentlig mer enn nok penger. Problemet er bare at disse ikke finner veien inn i nye industriprosjekter. – Gunstige skatteordninger – blant annet rentefradraget og lav formuesverdi på bolig – bidrar sammen med lave renter til at altfor mye penger finner veien til eiendomssektoren. Enkle skattegrep kunne her skape en bedre balanse, sa Smedshaug. Han var også kritisk til den voldsomme og

ensidige satsingen på infrastruktur. – Den nye Nasjonal Transportplan legger opp til at det skal brukes fire ganger mer til vei og jernbane enn det samlet brukes til fastlandsindustrien, sa han.

STATLIG FINANSIERING

Men enda viktigere enn å endre skattesystemet mener han det er å bedre kapitaltilgangen. Og her mener Smedshaug at staten kan gjøre mye. – Enova bør få et bredere industrifokus, all fornyelse i industrien innebærer bedre energibruk og reduserte utslipp. Større fleksibilitet og mer midler til Innovasjon Norge for å støtte fasen fra forskning til pilotproduksjon vil også hjelpe. Og så bør de statlige fondene få et realistisk avkastningskrav som utløser nye investeringer. Men aller viktigst er kanskje etablering av en industriell låneordning, som kan gi konkurransedyktige lån til prosjekter med høy samfunnsøkonomisk lønnsomhet, men som markedet ikke er interessert i, sa Smedshaug. Til Norsk Skogbruk legger han til at en slik låneordning ikke må være gunstigere enn markedets beste tilbud, men heller ikke for dyr. – Om nødvendig kunne for eksempel en slik ordning sørge